Vuoden 2018 talousarvioesitys

- Valtion toimenpiteiden yhteisvaikutus heikentää kuntataloutta noin 130 miljoonaa euroa.
- Kilpailukykysopimus ja indeksikorotusleikkaukset leikkaavat valtionosuusrahoitusta myös vuonna 2018.
- Valtion ja kuntien kustannustenjaon tarkistus alentaa lisäksi valtionosuusrahoitusta kustannusten alentumisen seurauksena vuonna 2018 yli 180 miljoonaa euroa.
- Esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvauksen perusosa alenee 55 €/asukas ja vaikuttaa OKM:n lisärahoitukseen alentavasti.
- OKM:n hallinnonalalla yleissivistävän koulutuksen määräraha alenee 8,4 miljoonaa euroa.
- Lukiokoulutuksen yksikköhinta alenee 74 €/opiskelija, valtionosuusrahoitus alenee 4,1 miljoonaa euroa.

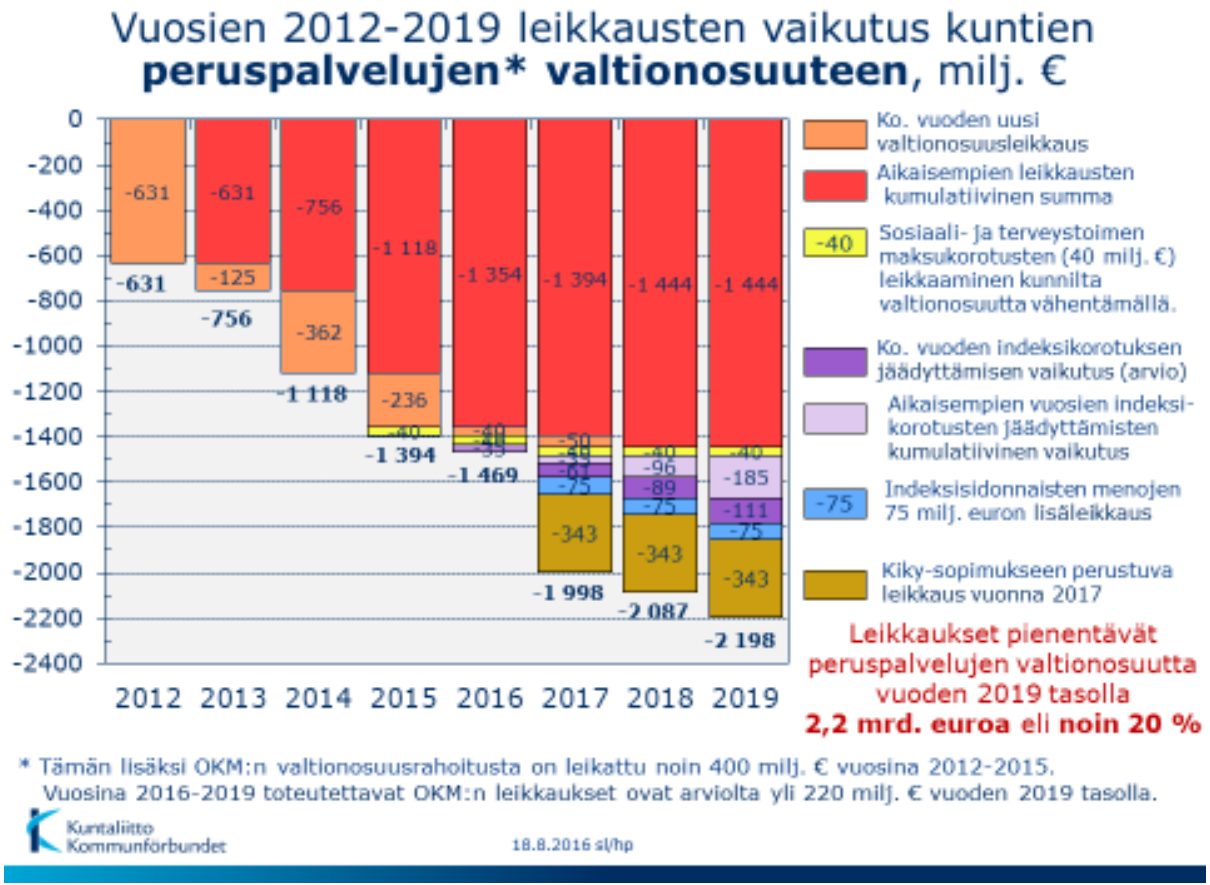

Peruspalveluiden valtionosuusleikkaukset vuoden 2019 tasolla ovat 2,2 mrd. euroa vuodesta 2012 lukien. Tämä alentaa valtionosuusrahoitusta 20 % eli viidenneksen.
Lisäksi opetus- ja kulttuuritoimeen on kohdistettu valtionapurahoituksen laikkauksia.
Kuvio ei sisällä talousarvioesitystä vuodelle 2018.

Kilpailukykysopimus TAE2018

- Kuntatalous heikentyy kilpailukykysopimuksen vuoksi, koska siitä saatavat kustannushyödyt leikataan arvioiduilla säästövaikutuksilla kuntien ja kuntayhtymien rahoituksesta.
- Kilpailukykysopimus alentaa kuntien peruspalveluiden valtionosuusrahoitusta 468 miljoonalla eurolla eli 85 euroa/asukas. Vuosityöajan pidennyksestä aiheutuva vuoden 2018 lisäleikkaus noin 120 miljoonaa euroa, tulisi jaksottaa udelleen.
- Kuntakentän arvio työajanpidennyksen vaikutuksista 2018 noin 57 miljoonaa euroa (Kuntaliiton kysely 2017).

Kuntatalousohjelma 2018, syksy (VM)

Kilpailukykysopimuksen vaikutus kuntatalouden rahoitusasemaan

	2016	2017	2018
Kuntien työvoimakustannukset			
Työnantajamaksujen alentaminen		277	418
Lomarahojen leikkaus	232	309	312
Työajan pidennys*		93	188
SÄÄSTÖT	**232**	**679**	**918**
Veronkevennysten vaikutus kunnallisveroon		-282	-287
Veronkevennyksen kompensaatio kunnille		282	287
Verotuksen kautta tulevat epäsuorat vaikutukset			
Ta-maksujen alentamisen vaikutus yhteisöveron tuottoon		58	86
Työntekijämaksujen muutosten vaikutus kunnallisveron tuottoon		-367	-482
Lomarahaleikkauksen vaikutus verotuloihin		-65	-65
Työajanpidennyksen vaikutus verotuloihin		-23	-40
VEROPOHJAN MUUTOS YHT.	**0**	**-396**	**-500**
Kuntatalouden rahoitusasema ilman vos-leikkauksia	**232**	**283**	**418**
Valtionosuuksien vähennys			
ta-maksujen alentaminen / ei leikata		0	0
lomarahaleikkaus 100 %		-309	-312
työajan pidennys 100 %		-70	-188
VALTIONOSUUKSIEN LEIKKAUKSET		**-379**	**-500**
VAIKUTUS KUNTATALOUDEN RAHOITUSASEMAAN, NETTO	**232**	**-96**	**-82**

*Arvioidun säästöpotentiaalin mukaisena. Kehitysurassa v. 2017 73 milj. ja v. 2018 148 milj.

Kuntien tehtävien ja velvoitteiden vähentäminen

- Kuntatalousohjelma 2018, syksy (VM): Hallitusohjelman mukaan kuntien kustannuksia vähennetään 1 mrd. eurolla vuoteen 2029 mennessä karsimalla lakisääteisiä tehtäviä sekä niiden toteuttamista ohjaavia velvoitteita. Toimenpideohjelmaan sisältyvien toimenpiteiden säästö- potentiaalin pitkällä aikavälillä koko julkiseen talouteen on arvioitu olevan noin 370 milj. euroa. Vaikutus kuntien rahoitusosuuteen (nettokustannuksiin) olisi noin 300 milj. euroa. Toimenpideohjelmaan sisältyneiden toimenpide-esityksien edellyttämät lakimuutokset on tarkoitus valmistella vuosien 2016–2018 aikana. Miljardin euron tavoitteen saavuttamiseksi hallitus on uudistanut ja laajentanut reformin kattamaan koko julkisen talouden toimintaa. Hallitus päätti puolivälitarkastelussaan, että kuntien tehtävien ja velvoitteiden vähentämisen toimenpideohjelman toteuttamisen lisäksi jatkovalmistelussa on seuraavat teemat: kuntien käyttötalouden menojen kannustinjärjestelmä, julkisen sektorin tilaohjelmat, kuntien ja valtion digitalisaatio, valtion tuottavuussäästöt sekä yleiset tuottavuussäästö.
- OKM:n hallinnonala sisältää lukiokoulutuksen tehtävien ja velvoitteiden vähentämisen, valtionosuusrahoituksen väheneminen 183 000 euroa, joten vaikutus on vähäinen.

HALLITUSOHJELMAN SÄÄSTÖTAVOITTEIDEN JA TOIMENPITEIDEN TOTEUTUMINEN

- **Kuntaliiton kyselyn** mukaan säästöjä on saatu kokoon noin 220 miljoonaa euroa. Vastaajia 142.

LISÄTIETOA KYSELYSTÄ https://www.kuntaliitto.fi/tiedotteet/2017/hallitusohjelman-sopeutustoimet-jaamassa-tavoitteista-kuntien-omat-toimet-korjaavat

Kuntaliiton kyselyn taloudellisten vaikutusten tuloksia

Toimenpide	Hallituksen säästötavoite M€	Tulos M€
Päivähoito-oikeuden rajaus	41	10
Henkilöstömitoituksen muuttaminen varhaiskasvatuksessa	54	9
Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen alentaminen 1.3.2017 pienentää tuloja	9	13
Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen alentaminen 2018 pienentää tuloja	70	100
Aamu- ja iltapäivätoiminnan maksujen korottaminen lisää tuloja	20	4